

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«ОДЕСЬКА ЮРИДИЧНА АКАДЕМІЯ»

КАФЕДРА МІЖНАРОДНОГО ТА ЄВРОПЕЙСЬКОГО
ПРАВА

**«ПРАВА ЛЮДИНИ В ПЕРІОД
ЗБРОЙНИХ КОНФЛІКТІВ»**

Збірник матеріалів Міжнародної науково-
практичної конференції
(м. Одеса, 3 листопада 2023 року)

2023

*Друкується за наказом ректора Національного університету
«Одеська юридична академія» В. С. Загороднього
(наказ № 3559-41 від 01.11.2023 р.)*

Відповідальний редактор – президент Національного університету «Одеська юридична академія», академік НАПрН України, академік НАПН України, д.ю.н., професор, Заслужений юрист України **Ківалов С. В.**

Заступник відповідального редактора – проректор з наукової роботи Національного університету «Одеська юридична академія», д.ю.н., професор, Заслужений юрист України **Аракелян М. Р.**

Укладачі:

Бехруз Хашматулла Набієвич – доктор юридичних наук, професор, завідувач кафедри міжнародного та європейського права НУ «ОЮА»;

Мануїлова Катерина Вікторівна – кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри міжнародного та європейського права НУ «ОЮА»;

Грушко Мальвіна Валеріївна – кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри міжнародного та європейського права НУ «ОЮА»;

Гребенюк Дмитро Олегович – асистент кафедри міжнародного та європейського права НУ «ОЮА».

Матеріали видано в авторській редакції. Повну відповідальність за достовірність та якість поданого матеріалу несуть учасники конференції, їх наукові керівники, які рекомендували матеріали до друку.

Адреса редколегії:

Національний університет «Одеська юридична академія», кафедра міжнародного та європейського права, м. Одеса, 65009, вул. Фонтанська дорога, 23. Тел. +38(048)719 8685

**«Права людини в період збройних конфліктів»:
Міжнародна науково-практична конференція, присвячена
75-й річниці ухвалення Загальної декларації прав
людини 1948 р., 3 листопада 2023 р., м. Одеса: збірник
матеріалів конференції. Одеса. 2023. 549 с.**

від 20.12.2002 № 480. URL:
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0044-03#Text>

4. Про державні фінансові гарантії медичного обслуговування населення: Закон України від 19.10.2017 № 2168-VIII. URL:
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2168-19#n25>

5. Про затвердження переліку платних послуг, які надаються в державних і комунальних закладах охорони здоров'я та вищих медичних навчальних закладах: Постанова Кабінету Міністрів України від 17.09.1996 № 1138. URL:
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1138-96-%D0%BF#Text>

Харитонов Роман Феліксович
*доцент кафедри міжнародного та європейського права Національного університету «Одеська юридична академія»,
к.ю.н., доцент*

Рудецька Поліна Андріївна
здобувачка вищої освіти Національного університету «Одеська юридична академія»

МІЖНАРОДНІ САНКЦІЇ ТА ЇХ ВПЛИВ НА МІЖНАРОДНУ БЕЗПЕКУ

Міжнародні санкції – це один із найголовніших та найвпливовіших інструментаріїв, які міжнародне співтовариство використовує задля підтримання світової стабільності та врегулювання збройних конфліктів міжнародного чи не міжнародного

характеру. Взагалі в теорії міжнародного права не має єдиного підходу до визначення терміну «санкції», проте в юридичному словнику даний термін визначається, як: «передбачені законом або договором заходи впливу, міра юридичної відповідальності за порушення законодавства або договірної зобов'язання, що застосовуються до винної особи і тягнуть за собою певні несприятливі (негативні) для неї наслідки» [1, С. 38].

Міжнародні санкції можуть бути введені з різних причин, включаючи порушення міжнародного права, загрози міжнародній безпеці, військові агресії, порушення прав людини та інші обставини. Враховуючи вище сказане, санкції умовно можна поділити на наступні категорії: дипломатичні, військові та економічні.

Міжнародна безпека невід'ємно пов'язана із використанням санкцій. Перш за все – це запобіганням злочинам агресії Римський статут Міжнародного кримінального суду Організації Об'єднаних Націй визначає, як «планування, підготовку, ініціювання або вчинення особою, яка спроможна фактично здійснювати контроль за політичними чи військовими діями держави або керувати ними, акту агресії, який за своїм характером, тяжкістю та масштабами є грубим порушенням Статуту Організації Об'єднаних Націй» [2]. Санкції можуть використовуватись, як метод стримування агресивних дій держави та запобіганням збройним конфліктам.

Міжнародні санкції, можна розглядати крізь призму захисту прав людини. Вони можуть бути використанні для захисту прав людини та запобіганням злочинам геноциду, Римський статут визначає даний термін, як «... будь-яке з таких діянь, які вчинено з наміром знищити повністю або частково будь-яку національну, етнічну, расову чи релігійну групу як таку ...», [2], а також використовується для попередження порушень з питань прав людини та запобігання ескалації війн в цілому.

Один з позитивних моментів, слід виокремити запобігання поширення зброї масового знищення. Санкції можуть бути націлені на обмеження доступу до технологій, які використовуються для виробництва ядерної, хімічної [3] та біологічної зброї [4]. Конвенцією про заборону розробки, виробництва, накопичення, застосування хімічної зброї та про її знищення, визначається, що «... кожна держава-учасниця зобов'язується не використовувати хімічні засоби боротьби з заворушеннями як засоби ведення війни»[3], проте деякі країни постійно роблять потуги, задля розробки та застосування даного озброєння.

Перераховуючи все вище сказане можна дійти до висновку, що санкцій досить позитивно впливають на міжнародну стабільність та безпеку, проте є певні недоліки санкцій, які впливають на людство в цілому. Один із найголовніших аспектів на нашу думку є гуманітарні наслідки, Санкції можуть призвести

до гуманітарних криз, особливо коли вони впливають на звичайних громадян. Однією з головних проблем, пов'язаних з міжнародними санкціями, є обмеження доступу до гуманітарної допомоги. Санкції можуть призвести до скорочення або припинення поставок гуманітарної допомоги, що включає в себе медикаменти, харчування, воду та інші життєво важливі ресурси. Це може призвести до голоду, хвороб і надзвичайно важких умов для місцевого населення, особливо для вразливих груп, таких як діти, літні люди і хворі.

Важливо ретельно розглядати кожен випадок та враховувати можливі наслідки при прийнятті рішень щодо застосування санкцій, зокрема для запобігання негативним гуманітарним наслідкам та погіршанню відносин між державами.

Джерела:

1. Ситько О. М., Шаповаленко Н. М. Словник юридичних термінів іншомовного походження. Одеса, 2013. 44 с. URL: https://oduvs.edu.ua/wp-content/uploads/2016/09/slovnyk_jur_term.pdf (дата звернення 16.10.2023)
2. Римський статут міжнародного кримінального суду : Статут Міжнар. судів від 17.07.1998 р. : станом на 16 січ. 2002 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_588#Text (дата звернення: 16.10.2023)
3. Конвенція про заборону розробки, виробництва, накопичення, застосування хімічної зброї та про її знищення (укр/рос) : Конвенція

Орг. Об'єдн. Націй від 13.01.1993 р. : станом на 16 жовт. 1998 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_182#Text (дата звернення: 16.10.2023).

4. Convention on the Prohibition of the Development, Production and Stockpiling of Bacteriological (Biological) and Toxin Weapons and on their Destruction, 1972. URL: <https://ihl-databases.icrc.org/en/ihl-treaties/bwc-1972> (дата звернення: 16.10.2023).

Федорова Тетяна Сергіївна

доцентка кафедри міжнародного та європейського права

Національного університету

«Одеська юридична академія», к.ю.н.

СТАТИСТИЧНІ МЕТОДИ ДОСЛІДЖЕННЯ МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН (НА ПРИКЛАДІ ІНДЕКСУ ВЕРХОВЕНСТВА ПРАВА)

Застосування статистичних методів дослідження стають дедалі важливішими для юридичних досліджень загалом, та міжнародно-правових зокрема, сприяють розкриттю закономірностей розвитку міжнародного права та міжнародних відносин, надають можливість прогнозувати їх майбутнє тощо. Метою публікації є розкриття можливостей статистичних методів щодо аналізу верховенства права.